T095 ATĐ 7 (26) Luận A Tỳ Đàm Tỳ Bà Sa Q24-Kiền Độ Tạp-Tư

Tạng Luận (Linh Sơn Pháp Bảo)

LUAÄN A TYØ ÑAØM TYØ BAØ SA
QUYEÅN 24
Chöông 1: KIEÀN-ÑOÄ TAÏP

Phaåm 8: TÖ, Phaàn 2

Trí laø nhieàu hay choã nhaän bieát laø nhieàu? Cho ñeán noùi roäng. Hoûi: Vì sao soaïn luaän naày? Ñaùp: Vì muoán noùi ba phaùp bình ñaúng trong choã noùi veà phaùp toát ñeïp. Nghóa laø sôû tri (choã nhaän bieát) cuûa trí, sôû duyeân (sôû duyeân) cuûa haønh, sôû giaùc (ñoái töôïng giaùc) cuûa chuû theå nhaän bieát. Ba phaùp naày trong phaùp aùc thuyeát laø khoâng bình ñaúng, vì bò ñieân ñaûo che laáp. Vì muoán noùi ba phaùp bình ñaúng trong thuyeát phaùp thieän, neân soaïn luaän naày. Hoûi: Trí nhieàu hay choã nhaän bieát nhieàu? Ñaùp: Choã nhaän bieát nhieàu, chaúng phaûi trí nhieàu. Vì sao? Vì choã nhaän bieát goàm nhieáp möôøi baûy giôùi, phaàn ít cuûa moät giôùi, möôøi moät nhaäp, phaàn ít cuûa moät nhaäp, boán aám, phaàn ít cuûa boán aám. Trí goàm nhieáp moät giôùi, moät nhaäp, phaàn ít cuûa moät aám. Laïi coù thuyeát noùi: Trí nhieàu, chaúng phaûi choã nhaän bieát nhieàu. Vì sao? Vì nhö moät thoï cuûa Phi töôûng Phi phi töôûng xöù laø sôû duyeân cuûa möôøi chuûng trí coõi Duïc, nghóa laø khoå, taäp, choã döùt ôû coõi Duïc, coõi khaùc duyeân theo naêm thöù: kieán, söû, khoå, taäp, choã döùt. Coõi khaùc duyeân vôùi kieán söû do khoå, taäp döùt. Coõi khaùc duyeân vôùi nghi töông öng vôùi voâ minh, trí thieän, ñaúng trí. Nhö theá, töø Sô thieàn cho ñeán Voâ sôû höõu xöù ñeàu coù möôøi moät. Moät trí coù chín thöù, möôøi trí coù chín möôi thöù. Töï ñòa thì coù möôøi moät bieán trí: baûy kieán khoå, taäp döùt nghi töông öng vôùi voâ minh, boán trí thieän, ñaúng trí, trí voâ kyù khoâng aån maát. Nhö moät thoï, taát caû thoï cuõng gioáng nhö theá. Nhö thoï, taát caû phaùp taâm, taâm sôû cuõng gioáng nhö theá. Trí taêng ích nhö nuùi, choã nhaän bieát khoâng taêng ích. Cho neân, trí nhieàu, chaúng phaûi choã nhaän bieát nhieàu. Neáu noùi nhö theá thì choã nhaän bieát nhieàu, chaúng phaûi trí nhieàu. Vì

sao? Vì phaùp töông öng cuûa möôøi thöù trí coõi Duïc laø choã nhaän bieát chaúng phaûi trí, cho ñeán phaùp töông öng cuûa möôøi ba thöù trí cuûa Phi töôûng Phi phi

töôûng xöù, laø choã nhaän bieát, chaúng phaûi trí. Nhöng trí cuõng laø choã nhaän bieát. Neáu khieán cho trí chaúng phaûi choã nhaän bieát, thì choã nhaän bieát vaãn laø nhieàu. Vì sao? Vì choã nhaän bieát goàm nhieáp möôøi baûy giôùi, phaàn ít cuûa moät giôùi, möôøi moät nhaäp, phaàn ít cuûa moät nhaäp, boán aám, phaàn ít cuûa moät aám. Trí goàm nhieáp phaàn ít cuûa moät giôùi, phaàn ít cuûa moät nhaäp, phaàn ít cuûa moät aám, huoáng chi trí cuõng laø choã nhaän bieát? Cho neân, choã nhaän bieát goàm nhieáp möôøi taùm giôùi, möôøi moät nhaäp, naêm aám. Trí goàm nhieáp moät giôùi, moät nhaäp, phaàn ít cuûa moät aám. Do ñoù, choã nhaän bieát nhieàu, chaúng phaûi trí nhieàu. Trí nhieàu hay Thöùc nhieàu? Cho ñeán noùi roäng. Hoûi: Vì sao soaïn luaän naày? Ñaùp: Vì muoán quyeát ñònh noùi laïi choã nhaän bieát nhieàu, chöù chaúng phaûi trí nhieàu. Vì sao? Vì taát caû lónh vöïc cuûa trí ñeàu coù thöùc, chaúng phaûi taát caû lónh vöïc cuûa thöùc ñeàu coù trí. Choã naøo khoâng coù trí? Nghóa laø thöùc töông öng vôùi nhaãn, taát caû thöùc xöù, khoâng haún coù trí. Cho neân, thöùc nhieàu, chaúng phaûi trí nhieàu. Taän trí töông öng vôùi thöùc, thöùc khoâng haún töông öng vôùi trí. Choã naøo khoâng töông öng? Ñoù laø nhaãn. Vì sao? Vì nhaãn chaúng phaûi trí. Hoûi: Vì sao nhaãn chaúng phaûi trí? Ñaùp: Vì khoâng quyeát ñònh, neân nhaãn chaúng phaûi trí. Vì nhaãn chæ coù theå thaáy, khoâng theå bieát. Vì nhaãn laø quaùn ban ñaàu, chaúng phaûi roát raùo. Vì nhaãn laø tìm kieám, chaúng phaûi chuyeån bieán trôû laïi. Vì choã taïo taùc cuûa nhaãn khoâng boû phöông tieän, neân maëc duø nhaãn laø ñoái trò cuûa nghi, nhöng cuõng ñöôïc ñi chung vôùi nghi, vì chaúng phaûi quyeát ñònh, neân chaúng phaûi trí. Ñaïo voâ ngaïi giaûi thoaùt duø ñoàng vôùi choã taïo taùc, nhöng khoâng ñöôïc cuøng chung trong moät saùt-na. Toân giaû Hoøa-tu-maät noùi: Muoán coù theå chòu ñöïng vieäc naày, goïi laø nhaãn. Luùc khoâng theå chòu ñöïng ñöôïc vieäc naày, goïi laø trí. Toân giaû Phaät-ñaø-ñeà-baø noùi: Caùi mình nhaän thaáy roát raùo laø trí. Vì ñieàu mình nhaän thaáy luùc nhaãn chaúng phaûi roát raùo, neân chaúng phaûi trí. Laïi coù thuyeát noùi: Neáu vì aám, giôùi, nhaäp, neân thöùc nhieàu, chaúng phaûi trí nhieàu. Vì sao? Vì thöùc goàm nhieáp baûy thöùc giôùi, trí goàm nhieáp phaàn ít cuûa moät giôùi, thöùc goàm nhieáp moät nhaäp, moät aám, trí goàm nhieáp moät nhaäp, phaàn ít cuûa moät aám. Cho neân, thöùc nhieàu, chaúng phaûi trí nhieàu.

Coâng haïnh höõu laäu nhieàu hay coâng haïnh voâ laäu nhieàu? Cho ñeán noùi roäng. Hoûi: Vì sao soaïn luaän naày? Ñaùp: Vì nhaèm ngaên nghóa ñeàu, nghóa laø yù, nhö Boä Ma-ha-taêng- kyø noùi: Sinh thaân cuûa Phaät laø voâ laäu. Vì sao Boä kia noùi nhö theá? Ñaùp: Vì Boä kia döïa vaøo kinh Phaät. Kinh Phaät noùi: Tyø-kheo phaûi bieát, Nhö lai sinh ra ñôøi, truï ôû ñôøi, xuaát hieän ôû theá gian, khoâng bò phaùp theá gian laøm nhieãm. Do nghóa naày, neân bieát sinh thaân cuûa Nhö lai laø voâ laäu. Vì ngaên döùt yù cuûa thuyeát nhö theá, noùi sinh thaân cuûa Nhö lai laø höõu laäu, neân soaïn luaän naày. Neáu sinh thaân cuûa Nhö lai laø voâ laäu, thì seõ khoâng coù nöõ tyø. Khoâng neân coù taâm nhieãm ñoái vôùi sinh thaân cuûa Nhö lai Öông-quaät-ma- la khoâng neân sinh ra giaän döõ, kieâu haõnh, ngaïo maïn, Baø-la-moân khoâng neân sinh ngaõ maïn, Öu-laâu-taàn-loa khoâng neân sinh ngu. Vì sinh thaân cuûa Nhö lai sinh ra yeâu, giaän döõ, hoaëc sinh maïn, nghi, cho neân bieát

sinh thaân cuûa Nhö lai chaúng phaûi voâ laäu. Hoûi: Neáu sinh thaân cuûa Nhö lai laø höõu laäu, chaúng phaûi voâ laäu, thì laøm sao hieåu ñöôïc kinh Phaät noùi maø Boä Ma-ha-taêng-kyø ñaõ trích daãn? Ñaùp: Kinh kia noùi phaùp thaân Nhö lai. Vì sao? Vì neáu noùi, Nhö lai sinh ra ñôøi, ôû ñôøi, thì ñoù laø noùi sinh thaân cuûa Nhö lai. Neáu noùi Nhö lai xuaát hieän ôû theá gian, khoâng bò phaùp theá gian laøm nhieãm oâ, ñoù laø noùi phaùp thaân cuûa Nhö lai. Laïi nöõa, khoâng bò phaùp theá gian laøm nhieãm oâ nghóa laø Nhö lai khoâng bò taùm phaùp theá gian laøm nhieãm oâ. Ngöôøi ñôøi thuaän theo taùm phaùp theá gian, taùm phaùp theá gian cuõng thuaän theo ngöôøi ñôøi. Taùm phaùp theá gian thuaän theo Nhö lai. Nhö lai khoâng thuaän theo taùm phaùp cuûa theá gian. Vì ñaõ giaûi thoaùt phaùp theá gian, neân noùi khoâng nhieãm phaùp theá gian. Hoûi: Ñöùc Nhö lai cuõng coù taùm phaùp theá gian coù lôïi: Nhö tröôûng giaû Öu-giaø, trong moät ngaøy thí cho Phaät ba traêm vaïn löôïng cuûa caûi. Khoâng coù lôïi: Nhö Phaät ñeán thoân cuûa Baø-la-moân Sa-la khaát thöïc, mang baùt khoâng vaøo, thoân vaø trôû veà vôùi baùt khoâng. Coù tieáng khen: Luùc giaùng sinh, tieáng taêm cuûa Nhö lai vang xa, thaáu ñeán trôøi Tha hoùa töï taïi. Khi thaønh ñaïo, tieáng taêm thaáu ñeán trôøi A- ca-nò-traù. Luùc chuyeån phaùp luaân, tieáng taêm Nhö lai thaáu ñeán coõi Phaïm thieân.

Chaúng phaûi tieáng khen: Naøng Chieân-giaø laø Toân-ñaø-lôïi cheâ bai, chaúng phaûi tieáng khen thaáu ñeán möôøi saùu nöôùc lôùn. Cheâ bai: Nhö Baø-la-moân aùc nghieäp Baø- la- Baø- xaø, ñaõ duøng naêm traêm baøi keä ñeå hieän tieàn maéng Phaät. Khen ngôïi: Laïi, duøng naêm traêm baøi keä ñeå khen ngôïi Phaät. Nhö Baø-kyø-xaø-Öu-ba-ly, duøng caùc thöù keä ñeå khen ngôïi Xaù-lôïi-phaát, khen ngôïi phaùp voâ thöôïng cuûa Phaät. A-nan khen ngôïi phaùp ít coù cuûa Phaät. Nieàm vui: Vui khinh an vaø ñöôïc taát caû thuù vui thuø thaéng cuûa theá gian. Noãi khoå: Nhö Khö-ñaø-la chaâm muõi nhoïn vaøo chaân Phaät, cuõng duøng gaïch ñaù gaây toån thöông ngoùn chaân Phaät. Bò chöùng nhöùc ñaàu, ñau löng... Nhö lai cuõng coù caùc phaùp theá gian v.v... Cuõng theá, sao laïi noùi laø khoâng bò phaùp theá gian laøm nhieãm oâ? Ñaùp: Maëc duø Ñöùc Theá toân gaëp boán phaùp nhö coù lôïi v.v..., nhöng taâm Ngaøi khoâng töï cao. Duø gaëp phaûi boán phaùp nhö khoâng coù lôïi v.v..., maø taâm Ngaøi khoâng tö ty. Maëc duø gaëp ñöôïc boán phaùp nhö coù lôïi v.v..., nhöng taâm khoâng sinh aùi. Duø gaëp phaûi boán phaùp nhö khoâng coù lôïi v.v... nhöng taâm Phaät khoâng noãi giaän. Nhö aùi, giaän döõ, nhöõng söï öa thích, lo möøng, noùi cuõng gioáng nhö theá. Ví nhö nuùi Tu-di ñöùng yeân ñònh treân Kim luaân, duø cho gioù maïnh töø boán phöông thoåi ñeán, vaãn khoâng theå lay ñoäng. Phaät cuõng gioáng nhö theá, vì an laäp treân luaân giôùi, neân taùm phaùp theá gian khoâng theå laøm ñoäng. Cho neân, vì nhaèm ngaên caùc nghóa khaùc, ñoàng thôøi vì muoán baøy toû nghóa cuûa mình, neân soaïn luaän naày. Hoûi: Haïnh höõu laäu nhieàu hay haïnh voâ laäu nhieàu? Ñaùp: Haïnh höõu laäu nhieàu, chaúng phaûi haïnh voâ laäu nhieàu. Vì sao? Vì haïnh höõu laäu goàm nhieáp möôøi nhaäp, phaàn ít hai nhaäp, haïnh voâ laäu goàm nhieáp phaàn ít cuûa hai nhaäp. Laïi coù thuyeát noùi: Haïnh voâ laäu nhieàu, chaúng phaûi haïnh höõu laäu nhieàu. Vì sao? Vì nhö moät phaùp leä thuoäc coõi Duïc duyeân boán phaùp voâ laäu: Khoå phaùp nhaãn,

khoå phaùp trí, taäp phaùp nhaãn, taäp phaùp trí. Nhö moät phaùp coõi Duïc, phaùp coõi Duïc khaùc cuõng gioáng nhö theá. Nhö moät phaùp leä thuoäc coõi Saéc laø duyeân cuûa boán phaùp voâ laäu. Khoå tyû nhaãn, khoå tyû trí, taäp tyû nhaãn, taäp tyû trí. Nhö moät phaùp coõi Saéc, phaùp coõi Saéc khaùc cuõng gioáng nhö theá. Coõi Voâ saéc noùi cuõng gioáng nhö vaäy, cuõng coù phaùp voâ laäu khaùc. Vì theá, neân haïnh voâ laäu nhieàu, chaúng phaûi haïnh höõu laäu.

Laïi coù thuyeát noùi: Haïnh höõu laäu nhieàu, chaúng phaûi haïnh voâ laäu nhieàu. Vì sao? Vì nhö moät phaùp voâ laäu laø sôû duyeân cuûa boán phaùp höõu laäu, nghóa laø taø kieán, nghi, voâ minh, thieän vaø ñaúng trí. Nhö moät phaùp voâ laäu, taát caû phaùp voâ laäu cuõng theá. Phaùp höõu laäu khaùc cuõng nhieàu, cho neân haønh höõu laäu nhieàu, chaúng phaûi haïnh voâ laäu nhieàu. Phaùp höõu vi nhieàu hay phaùp voâ vi nhieàu? Ñaùp: Hoaëc coù thuyeát noùi: Phaùp höõu vi nhieàu, chaúng phaûi phaùp voâ vi nhieàu. Vì sao? Vì phaùp höõu vi goàm nhieáp möôøi moät nhaäp, phaàn ít cuûa moät nhaäp, phaùp voâ vi goàm nhieáp phaàn ít moät nhaäp. Laïi coù thuyeát noùi: Phaùp voâ vi nhieàu, chaúng phaûi phaùp höõu vi nhieàu. Vì sao? Vì tuøy taát caû phaùp höõu laäu ñaõ coù ngaàn aáy phaùp soá dieät, tuøy taát caû ñaïo voâ laäu, coù ngaàn aáy phaùp phi soá dieät. Phaùp voâ vi khaùc, laø coù hö khoâng phi soá dieät cuûa phaùp höõu laäu. Cho neân, phaùp voâ vi nhieàu, chaúng phaûi phaùp höõu vi nhieàu. Theá naøo laø haønh ñaày ñuû? Theá naøo laø gìn giöõ ñaày ñuû? Cho ñeán noùi roäng. Hoûi: Vì sao soaïn luaän naày? Ñaùp: Ñaây laø kinh Phaät, kinh Phaät noùi: Ñeä töû baäc Thaùnh cuûa ta, giôùi ñaày ñuû, gìn giöõ ñaày ñuû, cho ñeán haïnh ñaày ñuû, gìn giöõ ñaày ñuû. Maëc duø kinh Phaät noùi, maø khoâng phaân bieät theá naøo laø haïnh ñaày ñuû? Theá naøo laø gìn giöõ ñaày ñuû? Trong kinh cuûa chö Phaät khoâng noùi, nay muoán noùi neân soaïn luaän naày. Theá naøo laø haïnh ñaày ñuû? Ñaùp: Giôùi thaân, giôùi mieäng Voâ hoïc, maïng thanh tònh. Hoûi: Nhö ngöôøi hoïc, ngöôøi cuûa Phi hoïc Phi voâ hoïc cuõng coù phaùp naày, vì sao chæ noùi ngöôøi Voâ hoïc? Ñaùp: Vì ngöôøi Voâ hoïc vöôït hôn, neân noùi roäng veà ngöôøi Voâ hoïc vöôït hôn. Nhö ngöôøi ñaày ñuû giôùi trong phaåm thöù ba ôû treân. Giôùi ñaày ñuû: Giôùi laø noùi Thi-la, cuõng noùi laø haïnh. Cuõng noùi laø thuû tín. Cuõng noùi laø ñoà ñöïng (khí). Thi-la: dòch laø maùt meû, vì khoâng coù caùi noùng böùc cuûa phaù giôùi. Ngöôøi phaù giôùi, thaân, taâm noùng naûy böùt röùt. Ngöôøi giöõ giôùi, thaân, taâm maùt meõ. Keû phaù giôùi, thöôøng bò noùng böùc trong ba ñöôøng aùc, Ngöôøi giöõ giôùi, thöôøng maùt meû trong coõi ngöôøi, trôøi. Laïi Thi-la dòch laø moäng. Ngöôøi giöõ giôùi, thaân, taâm khoâng noùng naûy, vaø thöôøng ñöôïc giaác moäng laønh. Laïi Thi-la dòch laø taäp, vì ngöôøi giöõ giôùi kheùo thöïc taäp giôùi phaùp. Laïi Thi-la dòch laø ñònh, vì ngöôøi truï trong giôùi thì taâm deã ñònh. Laïi

Thi-la dòch laø ao nöôùc, nhö Phaät noùi keä: Suoái phaùp, ao nöôùc giôùi Thanh tònh, khoâng veát nhô Thaùnh taém, thaân khoâng öôùt Seõ ñeán bôø beân kia. Laïi Thi-la nhö chuoãi anh laïc coù khi anh laïc trang nghieâm thaân, coù khi ngöôøi nieân thieáu thì thích, ngöôøi trung nieân, tuoåi giaø thì khoâng thích. Coù khi trung nieân thì thích, tuoåi giaø thì khoâng thích. Coù khi ngöôøi giaø thì thích ngöôøi treû vaø trung nieân

thì khoâng thích. Chuoãi anh laïc giôùi trang nghieâm thaân, thì caû ba thôøi kyø thöôøng toát ñeïp, nhö Phaät noùi keä: Giôùi troïn giaø yeân Tín, thieän, an döøng Tueä laø baùu ngöôøi Phöôùc khoâng theå troäm. Laïi Thi-la nhö taám göôùng soi. Nhö taám göông trong saùng, moïi caûnh töôïng seõ aûnh hieän trong ñoù. Ngöôøi giöõ giôùi thanh tònh, hình töôïng voâ ngaõ aûnh hieän, nhö noùi nöông giôùi laäp giôùi, böôùc leân ngoâi nhaø tueä voâ thöôïng. Laïi Thi-la dòch laø oai theá. Sôû dó Nhö lai, laø ngöôøi coù oai theá trong Tam thieân ñaïi thieân theá giôùi, ñeàu do theá löïc cuûa Thi-la: Nghe noùi ôû nöôùc Keá-taân coù con roàng teân laø A-lôïi-na, baûn taùnh raát hung döõ. Caùch choã noù ôû khoâng xa, coù taêng-giaø-lam, roàng aáy thöôøng gaây nhieàu tai haïi raát döõ: Baáy giôø, coù naêm traêm vò A-la-haùn ñeàu nhoùm hoïp nhaäp thieàn ñònh, cuøng duøng söùc thaàn tuùc, ñònh xua ñuoåi roàng ñi, nhöng vì roàng naày coù oai ñöùc lôùn, neân khoâng theå khieán noù ñöôïc. Luùc ñoù, coù moät vò La- haùn theo thöù lôùp ñeán sau. Baây giôø, caùc La-haùn keå laïi ñaày ñuû vieäc naày cho nhöõng ngöôøi môùi ñeán nghe. Ngöôøi ñeán sau, khoâng nhaäp thieàn ñònh, chæ buùng ngoùn tay noùi vôùi roàng: Hieàn thieän! Haõy traùnh xa choã naày ñi! Khi aáy, roàng naày nghe tieáng buùng ngoùn tay, lieàn ñi thaät xa. Luùc naày, caùc A-la-haùn noùi vôùi ngöôøi ñeán sau: Thaàn vaän duïng söùc thieàn ñònh vì khieán roàng boû ñi nhö theá? Ngöôøi ñeán sau ñaùp: Toâi khoâng duøng naêng löïc thieàn ñònh, maø chæ do caån thaän veà giôùi, toâi giöõ gìn giôùi khinh, cuõng nhö giôùi troïng, nhôø naêng löïc cuûa giôùi, khieán cho roàng naày phaûi ñi. Vì theá, neân Thi-la ñöôïc goïi laø coù oai löïc. Laïi Thi-la dòch laø ñaàu. Nhö con ngöôøi coù ñaàu thì coù theå thaáy saéc, nghe tieáng, ngöûi höông, neám vò, xuùc chaïm, bieát phaùp. Cuõng theá, haønh giaû ñaàu Thi-la, coù theå thaáy saéc khoå ñeá v.v..., nghe

nghóa danh thaân v.v..., ngöûi muøi höông cuûa hoa, yù caûm giaùc, thöôûng thöùc vò ra khoûi, voâ söï vaéng laëng, ba Boà-ñeà. Giaùc xuùc chaïm thieàn ñònh, giaûi thoaùt v.v... Nhö töôùng chung, töôùng rieâng cuûa saéc aám v.v... Cho neân, Thi-la dòch laø ñaàu. Vì sao Thi-la ñöôïc goïi laø giöõ chöõ tín? Ñaây laø phaùp ngoân thuyeát cuûa theá tuïc, neáu ngöôøi naøo giöõ toát Thi-la, thì goïi laø ngöôøi giöõ chöõ tín. Khoâng theå kheùo giöõ Thi-la, thì noùi laø ngöôøi khoâng giöõ chöõ tín. Cho neân, theo lôøi noùi theá tuïc thì Thi-la ñöôïc goïi laø giöõ chöõ Tín. Thi-la dòch laø ngöôøi ñi. Nhö ngöôøi coù chaân, coù theå ñi ñeán nôi khaùc, cuõng theá, ngöôøi ñi laø ngöôøi coù chaân Thi-la, coù theå ñi ñeán con ñöôøng toát vaø ñeán Nieát-baøn. Laïi Thi-la dòch laø ñoà ñöïng: Vì laø choã nöông döïa cuûa taát caû coâng ñöùc, cho neân, Thi-la dòch laø khí. Toân giaû Cuø-sa noùi: Nghóa khoâng vôõ laø nghóa Thi-la. Nhö ngöôøi chaân laønh laën, thì coù choã ñeán. Cuõng theá, vì ngöôøi ñi khoâng laøm hö vôõ Thi-la, neân coù theå ñeán Nieát-baøn. Theá naøo laø giöõ gìn ñaày ñuû? Ñaùp: Laø giôùi caùc caên cuûa A-la-haùn. Caùc caên naày cuõng noùi giöõ gìn. Cuõng noùi caên, cuõng noùi laø sinh, cuõng noùi laø suoái, cuõng noùi trong saïch, cuõng noùi laø choã taïo taùc. Giöõ gìn: Vì giöõ gìn caûnh giôùi, neân noùi laø giöõ gìn. Laïi coù thuyeát noùi: Vì duøng caên nieäm, tueä v.v... ñeå gìn giöõ caûnh giôùi, neân noùi laø giöõ gìn. Nhö löôõi haùi coù theå caét, goïi laø ñoà caét. Söï giöõ giôùi kia cuõng gioáng nhö theá. Veà caên v.v..., ôû choã khaùc seõ noùi roäng, trong ñaây vì toùm taét, neân

khoâng noùi. Hoûi: Giôùi caên, caên, chaúng phaûi theå taùnh cuûa giôùi laø gì? Ñaùp: Laø nieäm, tueä, laøm sao bieát ñöôïc? Nhö kinh noùi: Thieân thaàn noùi vôùi Tyø-kheo: Chôù laøm cho moïc muït nhoït! Tyø-kheo ñaùp: Ta seõ che ñaäy laïi. Thieân thaàn laïi hoûi: Muït nhoït to, thì laáy gì che noù? Tyø-kheo ñaùp: Duøng nieäm, tueä ñeå che noù laïi, nhö keä khaùc noùi: Taát caû caùc doøng chaûy Chaùnh nieäm döùt tröø ñöôïc Cuõng nhaân söùc nieäm tueä Döøng truïc laïi, khoâng chuyeån. Cho neân, nieäm, tueä laø theå taùnh cuûa giôùi caên, nieäm loaïn, tueä aùc laø caên, chaúng phaûi theå taùnh cuûa giôùi. Hoûi: Neáu nieäm, tueä laø theå taùnh cuûa giôùi caên, laøm sao hieåu kinh

naày? Nhö noùi: Vì nieäm, tueä ñaày ñuû, neân coù theåâ ñaày ñuû giôùi caên, sao laïi duøng töï theå ñeå laøm ñaày ñuû töï theå? Ñaùp: Khoâng. Vì sao? Vì nieäm tueä coù taùnh nhaân, cuõng coù taùnh quaû. Taùnh cuûa nhaân noùi laø nieäm, tueä. Taùnh cuûa quaû goïi laø giôùi caên. Laïi coù thuyeát noùi: Khoâng buoâng lung laø giôùi caên. Buoâng lung laø caên, chaúng phaûi giôùi. Laïi coù thuyeát noùi: Saùu phaùp thöôøng truù laø giôùi caên, caùc phieàn naõo ñeàu döïa vaøo saùu moân naày maø sinh ra, laø caên, chaúng phaûi giôùi. Laïi coù thuyeát noùi: Naêm caên neáu döùt boû, neáu bieát, thì seõ ñöôïc thaønh töïu, laø caên, chaúng phaûi giôùi. Neáu noùi nhö theá, thì noùi thaønh töïu, khoâng thaønh töïu, laø giôùi caên, chaúng phaûi giôùi caên. Laïi coù thuyeát noùi: Neáu thaønh töïu duyeân phieàn naõo cuûa naêm caên, khoâng thaønh töïu ñoái trò duyeân ñoaïn phieàn naõo cuûa naêm caên, ñoù goïi laø caên, chaúng phaûi giôùi. Neáu khoâng thaønh töïu duyeân phieàn naõo cuûa naêm caên, maø thaønh töïu ñoái trò döùt tröø duyeân theo phieàn naõo cuûa naêm caên, ñoù goïi laø giôùi caên. Neáu noùi nhö theá, töùc laø noùi veà thaønh töïu, khoâng thaønh töïu laø giôùi caên, laø caên, chaúng phaûi giôùi. Laïi coù thuyeát noùi: Taùnh nhieãm oâ laø caên, chaúng phaûi giôùi, Taùnh khoâng nhieãm oâ laø giôùi caên. Laïi coù thuyeát noùi: Neáu naêm caên coù theå sinh ra phieàn naõo cuûa haønh vi aùc thì töùc laø caên, chaúng phaûi giôùi. Neáu naêm caên coù theå sinh ra caên thieän, haïnh laønh laø giôùi. Ñöùc Theá toân cuõng noùi: Caên giôùi, caên chaúng phaûi giôùi. Neáu noùi nhö theá, thì noùi caên cuûa giôùi caên chaúng phaûi giôùi laø taùnh cuûa naêm caên. Laïi coù thuyeát noùi: ÔÛ nöôùc Keá-taân coù hai vò A-la-haùn noùi raèng: Giôùi caên laø taùnh voâ kyù khoâng aån maát. Vì sao? Vì khoâng nhaát ñònh, khoâng noùi ôû trong thieän, khoâng noùi ôû trong baát thieän. Hoûi: Neáu theå taùnh khoâng nhaát ñònh thì sao laïi noùi ñaây laø giôùi caên, ñaây laø caên chaúng phaûi giôùi? Ñaùp: Theå voâ kyù khoâng aån maát laø moät haønh, hoaëc coù luùc thuaän theo ñieàu thieän, ñoâi khi thuaän theo vieäc baát thieän. Neáu khi thuaän theo ñieàu thieän, thì ñoù goïi laø giôùi. Neáu thuaän theo vieäc baát thieän, thì goïi laø chaúng phaûi giôùi. Hoûi: Ñaõ noùi giôùi caên, caên chaúng phaûi giôùi, giôùi döùt laø theá naøo? Ñaùp: Neáu duøng ñaïo theá tuïc, ñaõ döùt tröø kieát coõi Duïc, thì ñoái trò döùt

cuûa chín ñaïo voâ ngaïi seõ thuoäc veà thieàn Vò chí. Neáu döïa vaøo beân Nhò thieàn döùt tröø kieát Sô thieàn, töùc laø chín ñaïo voâ ngaïi seõ thuoäc veà beân ñaïo Nhò thieàn. Cuõng theá, cho ñeán beân Phi töôûng Phi phi töôûng xöù, döùt tröø kieát cuûa Voâ sôû höõu xöù, töùc laø chín ñaïo voâ ngaïi thuoäc veà beân Phi töôûng Phi phi

töôûng. Neáu duøng ñaïo voâ laäu döùt tröø kieát coõi Duïc, thì chín ñaïo voâ ngaïi thuoäc veà thieàn Vò chí, döùt tröø kieát cuûa Sô thieàn thì chín ñaïo voâ ngaïi seõ thuoäc veà Tam thieàn. Theo thöù lôùp, nhö theá, ñeä Nhò thieàn laø boán ñòa, ñeä Tam thieàn laø naêm ñòa, döùt tröø kieát cuûa ñeä Töù thieàn vaø choã döùt cuûa kieán ñaïo coõi Saéc laø saùu ñòa, choã döùt cuûa tu ñaïo Khoâng xöù laø baûy ñòa, Thöùc xöù laø taùm ñòa, Voâ sôû höõu xöù vaø Phi töôûng Phi phi töôûng xöù laø chín ñòa, choã döùt cuûa tu ñaïo, ñaïo voâ ngaïi thuoäc veà chín ñòa laø döùt tröø kieát. Theá naøo laø taùnh phaøm phu? Cho ñeán noùi roäng. Hoûi: Vì sao soaïn luaän naày? Ñaùp: Vì ngaên döùt nghóa khaùc, nhö Ñoäc Töû boä noùi: Möôøi thöù phieàn naõo, maø Kieán khoå coõi Duïc döùt tröø laø taùnh phaøm phu. Boä aáy noùi taùnh phaøm phu nhaát ñònh laø leä thuoäc coõi Duïc, laø nhieãm oâ, laø do kieán ñaïo döùt tröø, vaø laø phaùp töông öng. Vì nhaèm ngaên thuyeát nhö theá yù noùi veà taùnh phaøm phu laø leä thuoäc ba coõi, laø khoâng nhieãm oâ, laø choã döùt cuûa tu ñaïo. Vì laø phaùp baát töông öng, neân soaïn luaän naày. Theá naøo laø taùnh phaøm phu? Ñaùp: Neáu khoâng ñöôïc phaùp Thaùnh, cho ñeán noùi roäng. Hoûi: Vì khoâng ñöôïc taát caû Phaùp Thaùnh, laø taùnh phaøm phu, hay vì khoâng ñöôïc khoå phaùp nhaãn laø taùnh phaøm phu? Neáu vì khoâng ñöôïc taát caû Thaùnh phaùp laø taùnh phaøm phu, thì seõ khoâng coù baäc Thaùnh ñöôïc taát caû Thaùnh phaùp, seõ khoâng coù ai chaúng phaûi ngöôøi coù taùnh phaøm phu. Phaät, Theá toân thì chaúng phaûi ñaõ thaønh töïu taát caû phaùp voâ laäu, nghóa laø phaùp voâ laäu cuûa Thanh vaên, Bích-Chi Phaät vaø phaùp hoïc cuûa thaân mình? Neáu vì khoâng ñöôïc khoå phaùp nhaãn laø taùnh phaøm phu, thì ñaïo tyû trí ñaõ sinh, boû khoå phaùp nhaãn, leõ ra laø taùnh phaøm phu? Ñaùp: Hoaëc coù thuyeát noùi: Neân noùi nhö theá: Khoâng ñöôïc khoå phaùp nhaãn laø taùnh phaøm phu. Hoûi: Neáu vaäy thì ñaïo tyû trí sinh, boû khoå phaùp nhaãn, laø taùnh phaøm phu? Ñaùp: Luùc khoå phaùp nhaãn sinh laø phaù boû taùnh phaøm phu, khoâng bao giôø coøn sinh nöõa. Khoå phaùp nhaãn, khoâng ñöôïc, noùi ñöôïc. Khoâng ñöôïc noùi khoâng ñöôïc. Nhö khoâng ñöôïc nhaõn caên vò lai, ñöôïc hieän taïi. Vì ñöôïc nhaõn caên hieän taïi, neân ñaõ phaù boû nhaõn caên vò lai. Vì khoâng ñöôïc nhaõn

caên vò lai, neân goïi laø khoâng ñöôïc, khoâng goïi laø khoâng ñöôïc taùnh phaøm phu kia cuõng nhö theá. Laïi coù thuyeát noùi: Ñaïo tyû trí sinh laø ñaõ boû khoå phaùp nhaãn, theå taùnh laø khoâng ñöôïc, nhö khoâng ñöôïc nhaõn caên vò lai, ñöôïc nhaõn caên hieän taïi, cuõng khoâng ñöôïc nhaõn caên quaù khöù. Cuõng theá, heã ñöôïc ñaïo tyû trí thì khoâng ñöôïc khoå phaùp nhaãn. Hoûi: Neáu vaäy, vì sao chaúng phaûi taùnh phaøm phu? Ñaùp: Vì thaønh töïu döïa vaøo quaû, neân trong thaân baäc Thaùnh chaúng coù ai khoâng thaønh töïu khoå phaùp nhaãn, luùc döïa vaøo quaû, duø khoâng thaønh töïu khoå phaùp nhaãn, nhöng chaúng phaûi phaøm phu, maø thöôøng laø baäc Thaùnh. Hoûi: Neáu khoâng ñöôïc phaùp Thaùnh, laø taùnh phaøm phu, nhö noùi: Theá naøo laø taùnh phaøm phu? Laø taâm baát töông öng haønh khoâng nhieãm oâ cuûa ba coõi, nghóa aáy theá naøo? Ñaùp: Neáu noùi khoâng ñöôïc phaùp Thaùnh laø taùnh phaøm phu, töùc laø noùi veà nghóa cuûa taâm baát töông öng haønh vôùi khoâng nhieãm oâ cuûa ba coõi. Vì sao? Vì khoâng ñöôïc taùnh cuûa

Thaùnh phaùp, töùc taâm baát töông öng haønh khoâng nhieãm oâ cuûa ba coõi. Laïi coù thuyeát noùi: Thuyeát tröôùc laø noùi veà phaùp ñoái trò, thuyeát sau noùi veà theå taùnh. Laïi coù thuyeát noùi: Theå taùnh cuûa phaøm phu laø moät phaùp, gioáng nhö maïng caên, chaúng phaûi khoâng ñöôïc taùnh laø taâm baát töông öng haønh khoâng nhieãm oâ, choã döùt cuûa tu ñaïo (do tu ñaïo döùt tröø). Bình luaän: Khoâng neân noùi nhö theá. Theå taùnh cuûa phaøm phu laø khoâng ñöôïc phaùp Thaùnh, noùi nhö theá laø toát! Laïi coù thuyeát noùi: Khoâng ñöôïc taát caû phaùp voâ laäu laø taùnh phaøm phu. Hoûi: Neáu vaäy thì seõ khoâng coù baäc Thaùnh ñeàu thaønh töïu taát caû phaùp voâ laäu, töùc ñeàu laø taùnh phaøm phu? Ñaùp: Maëc duø khoâng coù baäc Thaùnh ñeàu thaønh töïu taát caû phaùp voâ laäu, nhöng chaúng phaûi phaøm phu. Vì sao? Vì cuõng coù ngöôøi ñöôïc Thaùnh ñaïo, cuõng coù ngöôøi khoâng ñöôïc Thaùnh ñaïo. Laïi coù thuyeát noùi: Neáu khoâng ñöôïc Thaùnh ñaïo laø khoâng chung, laø taùnh phaøm phu. Neáu khoâng ñöôïc Thaùnh ñaïo laø chung, thì chaúng phaûi taùnh phaøm phu. Laïi coù thuyeát noùi: Neáu khoâng ñöôïc baát phaù laø taùnh phaøm phu. Neáu khoâng ñöôïc phaù laø chaúng phaûi taùnh phaøm phu. Laïi nöõa, cuõng khoâng ñöôïc Noaõn cuûa Thaùnh, nhaãn cuûa Thaùnh, kieán

cuûa Thaùnh, duïc cuûa Thaùnh, tueä cuûa Thaùnh, cho ñeán noùi roäng. Hoûi: Ñaây laïi hieån hieän nghóa gì? Ñaùp: Tröôùc laø noùi toùm taét, ôû ñaây laø noùi roäng, tröôùc khoâng phaân bieät, ôû ñaây phaân bieät. Laïi coù thuyeát noùi: Ñaây laø noùi phaøm phu raát thaáp, ngöôøi khoâng ñöôïc caên thieän ñaït phaàn. Noaõn Thaùnh laø phaùp Noaõn, kieán Thaùnh laø phaùp Ñaûnh, nhaãn Thaùnh laø nhaãn phaåm haï trung, duïc Thaùnh laø nhaãn phaåm thöôïng vaø tueä Thaùnh laø phaùp Theá ñeä nhaát. Cho neân, ôû ñaây noùi laø phaøm phu phaåm raát thaáp. Laïi coù thuyeát noùi: Trong ñaây, chæ phaân bieät khoå phaùp nhaãn. Vì sao? Vì khoå phaùp nhaãn cuõng goïi laø kieán Noaõn, Nhaãn Duïc, Tueä. Vì laøm cho coù chuûng töû noùng neân goïi laø Noaõn. Vì chuyeån bieán haønh, neân goïi laø Kieán. Vì chòu ñöïng, neân goïi laø Nhaãn. Vì chaéc thaät, neân goïi laø duïc. Vì phaân bieät, neân goïi laø tueä. Laïi coù thuyeát noùi: Vì khieán cho haït gioáng thuaàn thuïc neân goïi laø Noaõn, vì chuyeån haønh neân goïi laø Kieán. Vì haønh Nhaãn neân goïi laø Nhaãn, vì muoán giaûi thoaùt neân goïi laø Duïc, vì giaùc bieát neân goïi laø tueä. Cho neân, trong ñaây, chæ phaân bieät khoå phaùp nhaãn. Taùnh phaøm phu phaûi noùi laø thieän? Cho ñeán noùi roäng? Ñaùp: Taùnh phaøm phu, phaûi noùi laø voâ kyù. Vì sao? Vì phaùp thieän laø do thieän phöông tieän maø ñöôïc, cuõng do phaùp thieän khaùc maø ñöôïc. Do phöông tieän: Laø phöông tieän caên thieän. Do caên thieän naày cuõng khieán cho phaùp thieän khaùc ñöôïc tu ôû ñôøi vò lai, nhö beân taän trí cuûa ñaúng trí beân cuûa kieán ñaïo ñaõ ñöôïc caên thieän cuûa ba coõi. Hoûi: Trong ñaây, vì sao khoâng noùi sinh ñaéc thieän? Ñaùp: Leõ ra noùi maø khoâng noùi, phaûi bieát thuyeát naày chöa roát raùo, cho ñeán noùi roäng. Laïi coù thuyeát noùi: Neáu söï toát, hôn thì trong ñaây seõ noùi. Vì phaùp thieän kia thaáp keùm, cho neân khoâng noùi. Laïi coù thuyeát noùi: Thieän cuûa phöông tieän ñaéc, ñöôïc noùi laø caên thieän cuûa phöông tieän, ñieàu thieän do ngöôøi khaùc ñöôïc, noùi laø thieän cuûa lìa duïc ñaéc. Laïi coù thuyeát noùi: Vieäc thieän do phöông tieän sinh, ñöôïc noùi laø caên thieän cuûa ñaït

phaàn, thaéng tieán phaàn. Ñieàu thieän do ngöôøi khaùc ñöôïc, noùi laø caên thieän cuûa phaàn thoái cuûa phaàn truï. Laïi coù thuyeát noùi: Ñoaïn vaên treân ñaây neân noùi raèng: Neáu phaùp thieän laø phöông tieän ñaéc, neáu laø ngöôøi ñöôïc phöông tieän laø phöông tieän ñaéc, ñaéc nghóa laø sinh ñaéc.

Laïi coù thuyeát noùi: Ñöôïc phaùp thieän, hoaëc phöông tieän, hoaëc lìa duïc, hoaëc ñöôïc, hoaëc lui suït. Laïi coù thuyeát noùi: Phöông tieän ñaéc, nghóa laø phöông tieän sinh, neáu ñaéc nghóa laø caên thieän döùt laïi, sinh laïi, ñoù laø ñöôïc caên thieän. Khoâng coù thöïc haønh phöông tieän mong caàu laøm phaøm phu. Vì sao? Vì khoâng coù ngöôøi voán chaúng phaûi phaøm phu. Ñaây laø phaùp thaáp keùm, neân khoâng coù ai mong caàu. Neáu taùnh cuûa phaøm phu laø thieän thì seõ coù loãi lôùn, vì khi döùt boû caên thieän, thì phaùp thieän seõ khoâng bao giôø thaønh töïu ñöôïc. Baáy giôø, leõ ra chaúng phaûi phaøm phu. Neáu raát aùc, thaáp keùm, thì chaúng phaûi ngöôøi phaøm phu, vieäc naày khoâng ñuùng. Vì muoán cho khoâng coù loãi nhö theá, neân taùnh phaøm phu chaúng phaûi noùi laø thieän. Vì sao taùnh phaøm phu chaúng phaûi baát thieän? Ñaùp: Vì phaøm phu ñaõ lìa duïc coõi Duïc, khoâng thaønh töïu phaùp baát thieän, lìa coõi duïc thì chaúng phaûi phaøm phu. Vì noùi nhö theá, thì ngaên döùt taùnh phaøm phu laø yù baát thieän, neáu taùnh phaøm phu laø baát thieän, thì ngöôøi phaøm phu lìa duïc coõi Duïc thì khoâng leõ sinh laïi coõi Duïc, nhöng vì sinh laïi coõi Duïc, cho neân, taùnh phaøm phu khoâng ñöôïc noùi laø baát thieän. Taùnh phaøm phu coù neân noùi laø leä thuoäc coõi Duïc? Cho ñeán noùi roäng. Ñaùp: Taùnh phaøm phu, hoaëc leä thuoäc coõi Duïc, hoaëc leä thuoäc coõi Saéc, coõi Voâ saéc. Hoûi: Vì sao taùnh phaøm phu khoâng neân noùi nhaát ñònh laø leä thuoäc coõi Duïc? Ñaùp: Vì ôû coõi Duïc maát, sinh coõi Voâ saéc, cho ñeán noùi roäng. Hoûi: Vì sao khoâng noùi ôû coõi Duïc maát, seõ sinh trong coõi Saéc. Ñaùp: Maát ôû coõi Duïc, sinh leân coõi Saéc, duø ñaõ xaû phaùp coõi Duïc, nhöng khoâng phaûi ñeàu boû. Coøn sinh leân coõi Voâ saéc thì ñeàu boû. Vì sao? Vì sanh coõi Saéc, vaãn thaønh töïu phaùp coõi Duïc, nghóa laø taâm bieán hoùa coõi Duïc coøn sinh coõi Voâ saéc, seõ khoâng thaønh töïu phaùp coõi Duïc. Vì vieäc naày, neân chaúng phaûi noùi nhaát ñònh thuoäc coõi Duïc. Vì sao khoâng neân noùi taùnh phaøn phu nhaát ñònh leä thuoäc coõi Saéc? Ñaùp: Vì maát ôû coõi Saéc, sinh leân coõi Voâ saéc, ñeàu khoâng thaønh töïu phaùp thuoäc coõi Saéc. Hoûi: Maát ôû coõi Saéc, sinh trong coõi Duïc, cuõng xaû phaùp ôû coõi Saéc. Vì sao trong ñaây khoâng noùi? Ñaùp: Vì duø ñaõ xaû phaùp coõi Saéc nhöng khoâng phaûi ñeàu boû, coøn sinh coõi Voâ saéc thì ñeàu boû, cho neân noùi maát ôû coõi Saéc, sinh coõi Voâ saéc, cho

ñeán noùi roäng. Neáu phaûi nhaát ñònh taùnh phaøm phu laø leä thuoäc coõi Saéc, thì A-tö - ñaø, A-la-traø, Quaát-ñaø-ca v.v... khoâng neân sinh laïi. Laïi nöõa, sôû dó khoâng noùi maát ôû coõi Saéc, sinh coõi Duïc, laø vì maát ôû coõi Saéc, sinh trong coõi Duïc, seõ thaønh töïu phaùp coõi Saéc. Coøn sinh coõi Voâ saéc seõ khoâng thaønh töïu phaùp coõi Saéc. Do ñoù, neân khoâng noùi. Hoûi: Vì sao taùnh phaøm phu khoâng neân noùi nhaát ñònh leä thuoäc coõi Voâ saéc? Ñaùp: Vì khi ñöôïc chaùnh quyeát ñònh, cho ñeán noùi roäng. Phaùp leõ ra phaûi nhö theá, neáu thaønh töïu taùnh phaøm phu cuûa ñòa voâ saéc kia, thì tröôùc phaûi kieán khoå cuûa ñòa Voâ saéc kia,

theá nhöng Thaùnh ñaïo sinh, laø vì laøm ñoái trò cho taùnh phaøm phu, neân neáu khi Thaùnh ñaïo ñaõ sinh, thì tröôùc phaûi thaáy noãi khoå cuûa phaøm phu coõi Voâ saéc, taùnh phaøm phu phaûi noùi nhaát ñònh laø leä thuoäc coõi Voâ saéc, chæ vì khoâng nhö vaäy. Hoûi: Neáu vì Thaùnh ñaïo môùi sinh, thì taùnh phaøm phu neân noùi nhaát ñònh leä thuoäc coõi Duïc chaêng? Ñaùp: Khoâng neân duøng Thaùnh ñaïo naày ñeå vaán naïn, thuyeát kia khoâng neân noùi nhaát ñònh taùnh phaøm phu leä thuoäc coõi Duïc tröôùc ñaõ noùi roài. Hoûi: Taùnh phaøm phu, neân noùi laø do kieán ñaïo döùt chaêng? Cho ñeán noùi roäng. Ñaùp: Taùnh phaøm phu, neân noùi laø do tu ñaïo döùt, khoâng neân noùi do thaáy ñaïo döùt. Vì sao? Vì phaùp do thaáy ñaïo döùt ñeàu nhieãõm oâ, Coøn taùnh phaøm phu chaúng phaûi nhieãm oâ. Neáu laø phaùp do thaáy ñaïo maø döùt, thì laø nhieãm oâ. Nhöng taùnh phaøm phu chaúng phaûi nhieãm oâ, vieäc aáy theá naøo? Neáu laø kieán ñaïo, thì nhö phaùp Theá ñeä nhaát dieät, cho ñeán noùi roäng. Phaùp nhieãm oâ caàn phaûi döùt boû, ñöôïc khoâng thaønh töïu, tuøy döùt boû töøng aáy thöù phaùp nhieãm oâ, ñöôïc khoâng thaønh töïu thöù nhieãm oâ kia, cho ñeán noùi roäng, luùc naày, chöa döùt boû moät thöù phaùp nhieãm oâ, maø khoâng thaønh töïu taùnh phaøm phu. Neáu taùnh phaøm phu laø phaùp nhieãm oâ, thì haønh giaû vöøa laø phaøm phu, vöøa laø baäc Thaùnh. Vì sao? Vì luùc truï khoå phaùp nhaãn, ñaõ thaønh töïu naêm phaùp nhieãm oâ vaø luùc naày vöøa laø raøng buoäc ñuû, vöøalaø baäc Thaùnh. Hoûi: Khoâng thaønh töïu taùnh phaøm phu coõi Saéc, coõi Voâ saéc, vì sao laïi noùi laø vaøo luùc naày, phaøm phu cuûa ba coõi ñöôïc khoâng thaønh töïu? Ñaùp: Hoaëc coù thuyeát noùi: Ñoaïn vaên aáy leõ ra phaûi noùi theá naày: Phaøm phu trong ba coõi ñöôïc khoâng thaønh töïu, maø khoâng noùi laø coù yù gì? Ñaùp: Vì muoán cho ba soá ñaày, neân noùi raèng: Thaønh töïu taùnh phaøm phu coõi Duïc, khoâng thaønh töïu taùnh phaøm phu coõi Saéc, coõi Voâ saéc. Neáu

khoâng thaønh töïu taùnh phaøm phu coõi Duïc, thì ngöôøi naày seõ khoâng goïi laø ñaõ thaønh töïu taùnh phaøm phu cuûa ba coõi. Cho neân, vì muoán cho ba soá ñöôïc ñaày neân noùi nhö theá. Laïi coù thuyeát noùi: Vì döùt boû choã coù theå sinh, neân noùi nhö theá. Vì phaøm phu coøn coù choã sinh, neân khieán cho ñeàu döùt baët, nay phaùp phaøm phu kia khoâng coøn sinh nöõa! Laïi coù thuyeát noùi: Muoán cho khoâng thaønh töïu phaùp, laïi vì khoâng thaønh töïu. Theá naøo laø khoâng thaønh töïu phaùp, laïi khoâng thaønh töïu? Ñaùp: Vì muoán cho raát xa. Laïi coù thuyeát noùi: Taùnh phaøm phu cuûa ba coõi, vì ñöôïc phi soá dieät, neân noùi ba coõi. Taùnh phaøm phu laø nhöõng phaùp naøo? Ñaùp: Taâm baát töông öng haønh khoâng nhieãm oâ cuûa ba coõi. Hoûi: Vì sao soaïn luaän nhö theá? Ñaùp: Vì ngaên döùt yù cuûa thuyeát noùi taùnh phaøm phu nhaát ñònh leä thuoäc coõi Duïc, laø nhieãm oâ, laø do kieán ñaïo döùt, laø phaùp töông öng, neân taïo rao phaàn luaän nhö theá. Noùi ba coõi, laø ngaên yù cho raèng taùnh phaøm phu nhaát ñònh ôû coõi Duïc, khoâng nhieãm oâ, thì ngaên döùt nhieãm oâ, tu ñaïo döùt thì ngaên döùt cho laø do kieán ñaïo döùt, khoâng töông öng, laø ngaên döùt cho laø phaùp töông öng. Hoûi: Theå taùnh cuûa taùnh phaøm phu laø gì? Ñaùp: Nhö kinh naày noùi: Theå taùnh cuûa taùnh phaøm phu laø khoâng ñöôïc Thaùnh ñaïo cho ñeán noùi roäng. Trong ñaây

noùi taùnh phaøm phu laø khoâng thaønh töïu taâm baát töông öng haønh voâ kyù khoâng aån moät, thuoäc veà haønh aám. Hoûi: Taùnh phaøm phu chaúng thuoäc veà haønh aám. Vì sao? Vì trong taâm baát töông öng haønh phaùp khoâng noùi phaùp naày? Ñaùp: Cuõng noùi caùc phaùp nhö theá v.v..., goïi laø trong taâm baát töông öng haønh. Ñaây laø theå taùnh cuûa taùnh phaøm phu, cho ñeán noùi roäng. Ñaõ noùi theå taùnh cuûa phaøm phu, veà lyù do nay seõ noùi: Taùnh phaøm phu laø nghóa gì? Ngöôøi A-tyø-ñaøm noùi: Phaàn phaøm phu, taùnh phaøm phu. Thaân phaøm phu, theå phaøm phu laø nghóa cuûa taùnh phaøm phu. Toân giaû Cuø-sa noùi: Nghóa gioáng vôùi phaøm phu laø nghóa cuûa taùnh phaøm phu, nhö boø gioáng vôùi boø, neân goïi laø taùnh boø. Caùc loaøi caàm thuù khaùc cuõng gioáng nhö theá. Toân giaû Hoøa-tu-maät noùi: Nghóa nhieàu choã thoï thaân laø nghóa cuûa

taùnh phaøm phu. Nghóa sinh coõi khaùc, laø nghóa cuûa taùnh phaøm phu. Nghóa höôùng ñeán coõi khaùc laø nghóa cuûa taùnh phaøm phu. Nghóa töøng traûi qua caùc sanh laø nghóa cuûa taùnh phaøm phu. Nghóa thoï caùc sanh laø nghóa cuûa taùnh phaøm phu. Nghóa thoï nhaän caùc söï sinh laø nghóa cuûa taùnh phaøm phu. Nghóa in dò söï laø nghóa cuûa taùnh phaøm phu. Nghóa cuûa haønh khaùc loaïi laø nghóa cuûa taùnh phaøm phu. Toân giaû Phaät-ñaø-ñeà-baø noùi: Nghóa thoï coõi khaùc, ñöôøng khaùc, sinh khaùc, taêng tröôûng sinh töû laø nghóa cuûa taùnh phaøm phu. Nghóa cuûa haønh khaùc loaïi laø nghóa cuûa taùnh phaøm phu. Hoûi: Vì sao goïi laø phaøm phu? Toân giaû Hoøa-tu-maät noùi: Vì caùc phaùp thoï khaùc, söï sinh khaùc. Giôùi khaùc, nôi sinh, gaây ra nghieäp khaùc, haønh khaùc, Phieàn naõo, nieàm tin khaùc, Haïnh ti, dò sö, v.v..., neân goïi laø phaøm phu. Toân giaû Phaät-ñaø-ñeà-baø noùi: Vì khaùc vôùi Thaùnh, neân goïi laø phaøm phu. Hoûi: Vì sao noùi laø phaùp phaøm phu? Ñaùp: Vì phaùp naày laø caùi maø phaøm phu coù, neân goïi laø phaùp phaøm phu, gioáng nhö taát caû phaùp cuûa baäc Thaùnh, goïi laø phaùp Thaùnh. Laïi nöõa, phaøm phu ñeàu ñöôïc phaùp naày, thaønh töïu trong thaân, cho neân, goïi laø phaùp phaøm phu. Laïi nöõa, phaøm phu vì bò phaùp naày che laáp, raøng buoäc, neân goïi laø phaùp phaøm phu. Laïi coù thuyeát noùi: Ngöôøi phaøm phu taïo ra phaùp naày, thöïc haønh phaùp naày, theo ñuoåi phaùp naày, neân goïi laø phaøm phu. Toân giaû Phaät-ñaø-ñeà-baø noùi: Phaùp naày laø phaùp cuûa ngöôøi phaøm phu, vì sinh, taêng tröôûng taùnh phaøm phu, neân goïi laø phaùp phaøm phu. Hoûi: Phaùp phaøm phu vaø taùnh phaøm phu coù gì khaùc nhau? Ñaùp: Nhaân laø taùnh phaøm phu, quaû laø phaùp phaøm phu, nhö nhaân quaû ñaõ taïo taùc laïi taïo taùc, noùi roäng cuõng gioáng nhö theá. Laïi nöõa, voâ kyù laø taùnh phaøm phu, thieän, baát thieän, voâ kyù laø phaùp phaøm phu. Khoâng coù baùo laø taùnh phaøm phu, Coù baùo, khoâng coù baùo laø phaùp phaøm phu. Nhö coù baùo, khoâng coù baùo sinh ra moät quaû, hai quaû. Töông öng vôùi khoâng hoå, khoâng theïn, khoâng töông öng vôùi khoâng hoå, khoâng theïn, noùi cuõng gioáng nhö theá. Laïi nöõa, taùnh phaøm phu goàm nhieáp phaàn ít cuûa moät aám, phaùp phaøm phu goàm nhieáp naêm aám. Laïi nöõa, taùnh phaøm phu laø baát töông öng, phaùp phaøm phu laø töông öng, baát töông öng. Nhö töông öng, baát töông öng, coù nöông döïa, khoâng

nöông döïa, noùi cuõng gioáng nhö theá. Laïi nöõa, taùnh phaøm phu laø khoâng nhieãm oâ. Phaùp phaøm phu laø nhieãm oâ, khoâng nhieãm oâ. Toân giaû Phaät-ñaø-ñeà-baø noùi: choã chuyeån vaän ñöôøng khaùc laø taùnh phaøm phu, laø phaùp aám, giôùi, nhaäp choã ñöôïc cuûa ñöôøng khaùc laø phaùp phaøm phu. Nhö hoaït ñoäng cuûa boø deâ, caàm thuù laø taùnh cuûa boø deâ, caàm thuù. Phaùp cuûa boø deâ, caàm thuù ñaõ ñöôïc laø phaùp cuûa boø deâ, caàm thuù. Caùc töôùng maïo nhö theá, goïi laø söï khaùc nhau. Neáu taùnh phaøm phu khoâng döùt, thì coù thaønh töïu taùnh phaøm phu hay khoâng? Neáu thaønh töïu taùnh phaøm phu, thì taùnh phaøm phu kia coù döùt hay chaêng? Cho ñeán noùi roäng thaønh boán tröôøng hôïp: 1. Taùnh phaøm phu khoâng döùt thì khoâng thaønh töïu taùnh phaøm phu: Ngöôøi phaøm phu sinh coõi Duïc, chöa lìa duïc cuûa Sô thieàn. 2. Töø Sô thieàn cho ñeán Phi töôûng Phi phi töôûng xöù: Taùnh phaøm phu khoâng döùt, cuõng khoâng thaønh töïu. 3. Ñaõ lìa duïc cuûa Sô thieàn, chöa lìa duïc cuûa ñeä Nhò thieàn. Töø ñeä Nhò thieàn, cho ñeán Phi töôûng Phi phi töôûng xöù, taùnh phaøm phu khoâng döùt, cuõng khoâng thaønh töïu. 4. Cho ñeàn lìa duïc cuûa Voâ sôû höõu xöù, Phi töôûng Phi phi töôûng xöù, taùnh phaøm phu khoâng döùt, cuõng khoâng thaønh töïu. Ngöôøi phaøm phu sinh Sô thieàn, chöa lìa duïc cuûa ñeä Nhò thieàn. Töø ñeä Nhò thieàn cho ñeán Phi töôûng Phi phi töôûng xöù, taùnh phaøm phu khoâng döùt, cuõng khoâng thaønh töïu. Ñaõ lìa duïc cuûa ñeä Nhò thieàn, chöa lìa duïc cuûa ñeä Tam thieàn, töø ñeä Tam thieàn cho ñeán Phi töôûng Phi phi töôûng xöù, taùnh phaøm phu khoâng döùt, cuõng khoâng thaønh töïu, cho ñeán lìa duïc cuûa Voâ sôû höõu xöù, Phi töôûng Phi phi töôûng xöù, taùnh phaøm phu khoâng döùt, cuõng khoâng thaønh töïu. Nhö ngöôøi phaøm phu sinh Sô thieàn, cho ñeán sinh thöùc xöù, cuõng noùi nhö theá. Ngöôøi phaøm phu sinh Voâ sôû höõu xöù, Phi töôûng Phi phi töôûng xöù, taùnh phaøm phu khoâng döùt, cuõng khoâng thaønh töïu. Ngöôøi phaøm phu thì nhö vaäy, coøn baäc Thaùnh theá naøo? Baäc Thaùnh chöa lìa duïc coõi Duïc, töø coõi Duïc cho ñeán Phi töôûng Phi phi töôûng xöù, taùnh phaøm phu khoâng döùt, cuõng khoâng thaønh töïu. Ñaõ lìa duïc coõi Duïc, chöa lìa duïc cuûa Sô thieàn. Töø Sô thieàn cho ñeán Phi töôûng Phi phi töôûng xöù, taùnh phaøm phu khoâng döùt, cuõng khoâng thaønh töïu, cho ñeán lìa duïc cuûa Voâ sôû höõu xöù, chöa lìa duïc cuûa Phi töôûng Phi phi töôûng xöù. Taùnh phaøm phu cuûa phi töôûng Phi phi töôûng xöù khoâng döùt, cuõng

khoâng thaønh töïu. Ñoù goïi laø khoâng döùt, cuõng khoâng thaønh töïu. Thaønh töïu chaúng phaûi khoâng döùt: Nghóa laø ngöôøi phaøm phu sinh coõi Duïc, lìa duïc coõi Duïc, thaønh töïu taùnh phaøm phu coõi Duïc, chaúng phaûi khoâng döùt. Sinh Sô thieàn, lìa duïc cuûa Sô thieàn, cho ñeán sinh Voâ sôû höõu xöù, lìa duïc cuûa Voâ sôû höõu xöù, thaønh töïu taùnh phaøm phu cuûa Voâ sôû höõu xöù, chaúng phaûi khoâng döùt, ñoù goïi laø thaønh töïu chaúng phaûi khoâng döùt. Khoâng döùt, chaúng phaûi khoâng thaønh töïu: Ngöôøi phaøm phu sinh trong coõi Duïc, chöa lìa duïc coõi Duïc, taùnh phaøm phu coõi Duïc khoâng döùt, chaúng phaûi khoâng thaønh töïu. Sinh Sô thieàn, chöa lìa duïc cuûa Sô thieàn, cho ñeán sinh Voâ sôû höõu xöù, chöa lìa duïc cuûa voâ sôû höõu xö, noùi cuõng gioáng nhö theá. Sinh Phi töôûng Phi phi töôûng xöù, taùnh phaøm phu kia khoâng döùt, chaúng phaûi khoâng thaønh töïu. Ñoù goïi

laø khoâng döùt, chaúng phaûi khoâng thaønh töïu. Taát caû A-la-haùn taùnh phaøm phu cuûa ba coõi chaúng phaûi khoâng döùt, khoâng thaønh töïu. Chaúng phaûi khoâng döùt, khoâng thaønh töïu: Ngöôøi phaøm phu sanh trong coõi Duïc, cho ñeán lìa duïc cuûa Voâ sôû höõu xöù. Töø ñòa Sô thieàn, cho ñeán Voâ sôû höõu xöù, taùnh phaøm phu, chaúng phaûi khoâng döùt, khoâng thaønh töïu. Sinh trong Sô thieàn, lìa duïc cuûa Voâ sôû höõu xöù, töø ñeä Nhò thieàn, cho ñeán Voâ sôû höõu xöù, taùnh phaøm phu chaúng phaûi khoâng döùt, khoâng thaønh töïu, cho ñeán sinh thöùc xöù, lìa duïc cuûa Voâ sôû höõu xöù, taùnh phaøm phu cuûa Voâ sôû höõu xöù chaúng phaûi khoâng döùt, khoâng thaønh töïu. Töø khoâng xöù cho ñeán coõi Duïc, taùnh phaøm phu chaúng phaûi khoâng döùt, khoâng thaønh töïu. Ngöôøi phaøm phu sinh Voâ sôû höõu xöù, Thöùc xöù, cho ñeán coõi Duïc, taùnh phaøm phu chaúng phaûi khoâng döùt, khoâng thaønh töïu. Sinh Phi töôûng Phi phi töôûng xöù. Voâ sôû höõu xöù, cho ñeán coõi Duïc taùnh phaøm phu chaúng phaûi khoâng döùt khoâng thaønh töïu. A-na-haøm ñaõlìa duïc cuûa Voâ sôû höõu xöù, töø coõi Duïc, cho ñeán Voâ sôû höõu xöù, taùnh phaøm phu chaúng phaûi khoâng döùt, khoâng thaønh töïu, cho ñeán baäc Thaùnh ñaõ lìa duïc coõi Duïc, chöa lìa duïc cuûa Sô thieàn, taùnh phaøm phu coõi Duïc, chaúng phaûi khoâng döùt, khoâng thaønh töïu. Ñoù goïi laø chaúng phaûi khoâng döùt, khoâng thaønh töïu. Neáu taùnh phaøm phu ñaõ döùt, cuõng khoâng thaønh töïu chaêng? Neáu khoâng thaønh töïu, thì taùnh phaøm phu ñaõ döùt? Cho ñeán noùi roäng thaønh boán tröôøng hôïp: Tröôøng hôïp thöù nhaát kia taïo ra tröôøng hôïp thöù hai. Tröôøng hôïp thöù hai kia taïo ra tröôøng hôïp thöù nhaát naày. Tröôøng hôïp thöù tö kia taïo ra tröôøng hôïp thöù ba naày. Tröôøng hôïp thöù ba kia taïo ra tröôøng hôïp thöù tö

naày. Neáu taùnh phaøm phu laø soá dieät, laïi laø phi soá dieät chaêng? Neáu laø phi soá dieät, laïi laø soá dieät chaêng? Cho ñeán noùi roäng thaønh boán tröôøng hôïp: 1. Soá dieät, chaúng phaûi phi soá dieät: Laø ngöôøi phaøm phu lìa duïc coõi Duïc cho ñeán lìa duïc cuûa Voâ sôû höõu xöù. 2. Phi soá dieät, chaúng phaûi soá dieät: Laø baäc Thaùnh chöa lìa duïc coõi Duïc. 3. Soá dieät, cuõng phi soá dieät: Laø baäc Thaùnh ñaõ lìa duïc coõi Duïc, caùc ñòa, noùi cuõng gioáng nhö theá, cho ñeán A-la-haùn, taùnh phaøm phu cuûa ba coõi, ñöôïc soá dieät, cuõng ñöôïc phi soá dieät. Phi soá dieät, chaúng phaûi phi soá dieät: Laø ngöôøi phaøm phu chöa lìa duïc. Hoûi: coù khi naøo phaùp luùc moät thöù xaû, thì chín thöù döùt hay khoâng? Ñaùp: Coù. ñoù laø taùnh phaøm phu. Luùc moät thöù xaû, nghóa laø khoå phaùp nhaãn. Khi chín thöù döùt: laø luùc lìa duïc coõi Duïc, cho ñeán khi lìa duïc cuûa Phi töôûng Phi phi töôûng xöù. Caùc phaùp töông öng vôùi taø kieán laïi töông öng vôùi taø giaùc chaêng? Cho ñeán noùi roäng. Hoûi: Laáy phaùp naøo ñeå noùi laø taùnh phaøm phu theo thöù lôùp noùi taùm chi taø? Ñaùp: Duøng hai phaùp naày xoay vaàn giöõ gìn laãn nhau: Taùnh phaøm phu giöõ gìn taùm chi taø, taùm chi taø, giöõ gìn taùnh phaøm phu. Laïi nöõa, haønh giaû raát gheùt taùm pheùp taø giaùc naày maø tu ñaïo. Caùc phaùp töông öng vôùi taø kieán hay vôùi taø giaùc? Cho ñeán noùi roäng thaønh boán tröôøng hôïp: Taø kieán coù theå ñöôïc trong taát caû ñòa, chaúng phaûi coù theå ñöôïc trong taát caû taâm nhieãm oâ. Taø giaùc coù theå ñöôïc trong taát caû yaâm nhieãm oâ, chaúng

phaûi coù theå ñöôïc trong taát caû ñòa. Trong ñaây, noùi taø kieán cheâ bai nhaân quaû, vì khoâng noùi heát naêm taø kieán, neân coù boán tröôøng hôïp: 1. Töông öng vôùi taø kieán, chaúng phaûi taø giaùc: Taø giaùc töông öng vôùi taø kieán, taø kieán cuûa thieàn Vò chí coõi Duïc. Ñòa thieàn cuûa sô ñòa töông öng vôùi theå cuûa taø giaùc trong nhoùm. 2. Töông öng vôùi taø kieán, chaúng phaûi taø giaùc. Vì sao? Vì ba söï, neân töï theå khoâng töông öng vôùi töï theå: a. Khoâng coù hai taø giaùc trong moät saùt-na. b. Saùt-na tröôùc, sau khoâng ñi chung.

c. Tröø töï theå cuûa taø giaùc, laøm duyeân cho taát caû phaùp khaùc. 3. Taø giaùc khaùc khoâng töông öng vôùi phaùp töông öng vôùi taø kieán, taø giaùc kia laø phaùp töông öng vôùi taø kieán khoâng töông öng taø giaùc, kia laø phaùp gì? Laø thieàn trung gian cho ñeán coõi Voâ saéc, laø taâm thuøy quaùn cuûa chín ñaïi ñòa phieàn naõo, phaùp cuûa chín ñaïi ñòa. Caùc phaùp v.v... nhö theá töông öng vôùi taø kieán, chaúng phaûi taø giaùc. Vì sao? Vì ñòa voâ saéc kia khoâng coù taø giaùc. 4. Taø giaùc töông öng, chaúng phaûi taø kieán: Taø giaùc töông öng vôùi taø kieán, theå taø kieán cuûa thieàn Vò chí coõi Duïc, Sô thieàn, töông öng vôùi taø giaùc. Vì sao? Vì ba vieäc, neân töï theå khoâng töông öng vôùi töï theå, nhö tröôùc ñaõ noùi. Taø kieán khaùc khoâng töông öng vôùi phaùp töông öng cuûa taø giaùc. Taø giaùc kia laø gì? Tröø phaùp töông öng cuûa taø kieán cuûa thieàn Vò chí coõi Duïc, Sô thieàn, caùc phaùp töông öng cuûa taø giaùc,caùc nhoùm nhieãm oâ khaùc, nghóa laø nhoùm töông öng vôùi thaân kieán, bieân kieán, giôùi thuû, kieán thuû, nghi, aùi, giaän döõ, maïn vaø voâ minh khoâng chung. Caùc phaùp v.v... nhö theá töông öng vôùi taø giaùc, chaúng phaûi vôùi taø kieán. Vì sao? Vì trong taø giaùc kia khoâng coù taø kieán. Töông öng vôùi taø kieán cuõng laø taø giaùc: Tröø taø kieán töông öng vôùi taø giaùc, tröø taø giaùc töông öng vôùi taø kieán, taø kieán khaùc laø phaùp töông öng cuûa taø giaùc. Taø giaùc ñoù laø gì? Nghóa laø nhoùm töông öng cuûa taø giaùc, taø kieán cuûa thieàn Vò chí coõi Duïc, Sô thieàn, tröø töï theå cuûa taø giaùc, taø kieán ñoù. Tröø tueä, coù chín ñaïi ñòa khaùc, tueä aùc khaùc, Ñaïi ñòa cuûa chín phieàn naõo khaùc. Taâm quaùn luùc thuøy, luùc mieân. Caùc phaùp v.v... nhö theá töông öng vôùi taø kieán, cuõng töông öng vôùi taø giaùc. Khoâng töông öng vôùi taø kieán, taø giaùc: taø giaùc khoâng töông öng vôùi taø kieán laø sao? Nghóa laø tröø nhoùm taø giaùc töông öng vôùi taø kieán cuûa Sô thieàn, thieàn Vò chí coõi Duïc, theå cuûa taø giaùc cuûa caùc nhoùm nhieãm oâ khaùc, khoâng töông öng vôùi taø kieán. Vì sao? Vì moãi nhoùm ñeàu khaùc nhau neân cuõng khoâng töông öng vôùi taø giaùc. Vì sao? Vì töï theå khoâng töông öng vôùi töï theå. Do ba vieäc, neân cuõng noùi nhö treân. Taø kieán khoâng töông öng vôùi taø giaùc. Taø giaùc ñoù laø gì? Nghóa laø taø kieán cuûa thieàn trung gian, cho ñeán taø kieán coõi Voâ saéc khoâng töông öng vôùi taø giaùc, khoâng töông öng vôùi taø kieán. Vì sao? Vì töï theå khoâng töông öng vôùi töï theå, vì ba vieäc cuõng nhö treân ñaõ noùi. Taø kieán khoâng töông öùng vôùi taø kieán. Taø kieán ñoù laø gì? Nghóa laø

taø kieán cuûa thieàn trung gian, cho ñeán coõi Voâ saéc khoâng töông öng vôùi taø kieán. Caùc nhoùm nhieãm oâ khaùc khoâng töông öng vôùi taø kieán, vì trong nhoùm nhieãm oâ ñoù khoâng coù taø kieán, neân khoâng töông öng vôùi taø giaùc, vì trong

ñòa voâ saéc kia khoâng coù taø giaùc, neân taâm thieän, Taâm voâ kyù khoâng aån maát, Taâm baát töông haønh voâ vi coõi Saéc, taâm thieän, voâ kyù, taâm baát töông öng, vì chaúng phaûi nhieãm oâ, neân taâm voâ vi coõi Saéc khoâng töông öng vôùi taâm baát töông öng haønh, nghóa laø vì chaúng phaûi phaùp duyeân. Caùc phaùp töông öng vôùi taø kieán, laïi vôùi taø phöông tieän? Neáu töông öng vôùi taø phöông tieän, töông öng vôùi taø kieán chaêng? Cho ñeán noùi roäng thaønh boán tröôøng hôïp: Taát caû ñòa cuûa taø kieán coù theå ñöôïc, chaúng phaûi coù theå ñöôïc trong taát caû taâm nhieãm oâ. Taát caû ñòa cuûa taø phöông tieän vì coù theå ñöôïc trong taát caû taâm nhieãm oâ, neân coù boán tröôøng hôïp: 1. Töông öng vôùi taø kieán chaúng phaûi taø phöông tieän: taø phöông tieän töông öng vôùi taø kieán. Taø kieán töông öng vôùi Theå cuûa taø phöông tieän, töông öng vôùi taø kieán, , chaúng phaûi taø phöông tieän, vì ba vieäc, neân töï theå khoâng töông öng vôùi töï theå, cuõng nhö treân ñaõ noùi. 2. Töông öng voùi taø phöông tieän, chaúng phaûi taø kieán: Theå cuûa taø kieán trong nhoùm taø phöông tieän cuûa taø kieán, töông öng vôùi taø phöông tieän, chaúng phaûi taø kieán. Vì sao? Vì ba vieäc, töï theå khoâng töông öng vôùi töï theå, cuõng nhö treân ñaõ noùi. 3. Phaùp baát töông öng vôùi taø kieán khaùc: Phaùp töông öng cuûa taø phöông tieän. Taø phöông tieän kia laø gì? Nghóa laø tröø nhoùm töông öng cuûa taø kieán, caùc nhoùm nhieãm oâ khaùc töông öng vôùi taø phöông tieän, chaúng phaûi taø kieán. Caùc phaùp v.v... nhö theá, töông öng vôùi taø phöông tieän, chaúng phaûi taø kieán. Vì sao? Vì trong nhoùm taø phöông tieän ñoù khoâng coù taø kieán. 4. Töông öng taø kieán, cuõng töông öng vôùi taø phöông tieän: Tröø taø phöông tieän töông öng, vôùi taø kieán phaùp töông öng cuûa caùc taø kieán khaùc. Tröø taø phöông tieän, nghóa laø vì taø phöông tieän nhieàu, neân tröø theå cuûa taø phöông tieän, nhoùm töông öng cuûa taø kieán. Taø phöông tieän kia laø ñoái töôïng boû ñi, Caùc phaùp töông öng cuûa taø kieán khaùc cuõng tröø theå cuûa taø kieán. Ñaây laø tröø theå cuûa taø phöông tieän ôû trong nhoùm taø kieán kia, cuõng tröø theå cuûa taø kieán, laø vì tröø theå cuûa taø phöông tieän trong nhoùm taø kieán kia, cuõng tröø theå cuûa taø kieán. Caùc phaùp taâm, taâm sôû khaùc, ñoù laø gì? Nghóa laø tröø chín ñaïi ñòa khaùc cuûa tueä, Tröø ñaïi ñòa cuûa chín phieàn naõo khaùc cuûa tueä aùc, Taâm, giaùc, quaùn, thuyø, khoâng hoå, khoâng theïn, mieân, töông öng theo töôùng.

Noùi khoâng töông öng vôùi taø kieán, taø phöông tieän: Taø phöông tieän khoâng töông öng vôùi taø kieán. Taø phöông tieän kia laø gì? Nghóa laø tröø nhoùm töông öng cuûa taø kieán, caùc nhoùm nhieãm oâ coøn laïi laø theå cuûa taø phöông tieän trong nhoùm nhieãm oâ ñoù, khoâng töông öng vôùi taø kieán. Vì sao? Vì trong nhoùm phöông tieän kia khoâng coù taø kieán, neân khoâng töông öng vôùi taø phöông tieän. Vì ba vieäc, neân töï theå khoâng töông öng vôùi töï theå, cuõng noùi nhö treân. Caùc phaùp taâm, taâm sôû, nghóa laø taâm thieän, voâ kyù khoâng aån maát, saéc voâ vi, taâm baát töông öng haønh. Taâm thieän, taâm voâ kyù khoâng aån moät vì chaúng phaûi nhieãm oâ, neân saéc voâ vi, taâm baát töông öng haønh, vì chaúng phaûi duyeân phaùp, neân nhö taø kieán, taø phöông tieän, taø nieäm, taø ñònh, noùi cuõng gioáng nhö theá. Taø giaùc ñoái trò taø phöông tieän, taø nieäm, taø ñònh cuõng

gioáng nhö theá. Caùc phaùp töông öng vôùi taø phöông tieän, laïi töông öng vôùi taø nieäm? Cho ñeán noùi roäng thaønh boán tröôøng hôïp. Hai phaùp naày coù theå ñaït ñöôïc trong taát caû taâm nhieãm oâ ôû taát caû ñòa. Cho neân, coù boán tröôøng hôïp nhoû: 1. Töông öng vôùi taø phöông tieän, khoâng töông öng vôùi taø nieäm: Nghóa laø taø nieäm. 2. Theå cuûa taø nieäm töông öng vôùi taø phöông tieän, chaúng phaûi vôùi taø nieäm. Vì sao? Vì ba vieäc neân theå khoâng töï töông öng. Cuõng nhö treân ñaõ noùi. 3. Töông öng vôùi taø nieäm, chaúng phaûi vôùi taø phöông tieän: Laø taø phöông tieän. Ngoaøi ra noùi nhö treân. 4. Cuõng töông öng vôùi taø phöông tieän, taø nieäm: Tröø theå cuûa taø phöông tieän, taø nieäm, caùc phaùp taâm, taâm sôû khaùc laø gì? Tröø chín ñaïi ñòa khaùc cuûa nieäm, ñaïi ñòa cuûa taùm phieàn naõo: Thuøy, giaùc, quaùn, mieân, thôøi gian, taâm khoâng hoå, khoâng theïn, öùng theo töôùng maø noùi. Töông öng vôùi chaúng phaûi taø phöông tieän, chaúng phaûi taø nieäm: Caùc phaùp taâm, taâm sôû khaùc, nghóa laø taâm thieän, taâm voâ kyù khoâng aån maát, saéc voâ vi, taâm baát töông haønh. Sôû dó noùi nhö tröôùc laø vì nhö taø phöông tieän ñoái vôùi taø nieäm, ñoái vôùi taø ñònh cuõng gioáng nhö theá. Taø nieäm ñoái vôùi taø ñònh cuõng gioáng nhö theá. Hoûi: Taùm chi taø naày, coù bao nhieâu chi ôû coõi Duïc, bao nhieâu ôû coõi Saéc, coõi Voâ saéc? Ñaùp: Coõi Duïc coù taùm, coõi Saéc coù taùm, coõi Voâ saéc coù boán, tröø taø ngöõ, taø nghieäp, taø maïng, taø giaùc. Coù bao nhieâu kieán ñaïo döùt? Bao nhieâu tu ñaïo döùt? Ñaùp: Moät laø kieán ñaïo döùt nghóa laø taø kieán, ba laø tu ñaïo döùt nghóa

laø taø ngöõ, taø nghieäp, taø maïng. Boán laø kieán ñaïo, tu ñaïo döùt, nghóa laø taø giaùc, taø phöông tieän, taø nieäm, taø ñònh. Hoûi: Vì sao trong ñaây, sau cuøng môùi noùi ñeán caùc chi taø? Ñaùp: Vì muoán bieåu döông saùng toû coâng duïng cuûa phaùp Theá ñeä nhaát, neân ôû Kieàn-ñoä naày, ñaàu tieân noùi veà phaùp thieän ra khoûi, nhö phaùp Theá ñeä nhaát coù coâng naêng nhaäp kieán ñaïo, coù naêng löïc sinh Thaùnh ñaïo. Thaùnh ñaïo, kieán ñaïo coù theå deïp boû taø kieán. Cho neân, luùc ñaàu noùi veà Thaùnh ñaïo, sau cuøng noùi veà taø ñaïo: Theá ñeä nhaát vaø trí Phaåm ngöôøi vaø aùi kính Saéc, khoâng hoå, voâ nghóa Phaåm tö ôû sau cuøng.

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.